

Vergaderjaar 2023–2024

32 802

Toepassing van de Wet open overheid

Nr. 80

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 december 2023

Met deze Kamerbrief stuur ik uw Kamer de Woo-invoeringstoets en de eindrapportage van de Woo-pilots toe. Hieronder ga ik kort op beide in, en informeer ik uw Kamer over het vervolg.

Deze brief wordt gelijktijdig aangeboden aan de Eerste Kamer.

Eindrapport Woo-invoeringstoets

Een invoeringstoets is een nieuw evaluatie-instrument ten behoeve van kwaliteitsverbetering rondom nieuwe regelgeving en deze is recent uitgevoerd ten aanzien van de Wet open overheid (Woo), zoals eerder aan uw Kamer toegezegd.¹ Een extern onderzoeksbureau, SEO Economisch Onderzoek, heeft het onderzoek uitgevoerd onder begeleiding van een breed samengestelde begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van zowel gebruikers als van bestuursorganen.²

Met de Woo-invoeringstoets zijn knelpunten en *best practices* die gebruikers en uitvoerders van de Woo ondervinden geïnterviewd. Gelet op signalen over knelpunten uit de praktijk, heeft de Woo-invoeringstoets daarbij een meer robuuste invulling gekregen dan hoe het instrument in de regel zal worden ingezet.³ Naast de inventaratiestudie naar knelpunten heeft het onderzoeksbureau verschillende aanbevelingen geformuleerd gericht op de wettelijke grondslag en op verbetering van het Woo-proces (zie bijlage rapport «Invoeringstoets Wet open overheid»).

¹ Toezegging bij Wet open overheid, nummer:TZ202303–056; Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 32 802, nr. 73.

² De begeleidingscommissie bestond uit leden vanuit de wetenschap (voorzitter), de journalistiek, maatschappelijke organisaties, de medeoverheden en het Rijk.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 510, nr. 96.

Het Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding (ACOI) en de regeringscommissaris Informatiehuishouding worden gevraagd om te reflecteren op de uitkomsten en aanbevelingen van de Woo-invoeringstoets en te komen met een advies om de knelpunten rondom openbaarmaking op verzoek te verbeteren. Deze adviezen worden uiterlijk verwacht in het eerste kwartaal van 2024. Op basis van de uitkomsten van de Woo-invoeringstoets en de ontvangen adviezen zal een kabinetsreactie volgen om de uitvoering en uitvoerbaarheid van de Woo te verbeteren. De uitkomsten van het onderzoek dat het ACOI heeft laten uitvoeren onder journalisten over de toegang tot overheidsinformatie zullen hierbij betrokken worden. Deze kabinetsreactie volgt in de eerste helft van 2024.⁴

Eindrapportage Woo-pilots

In 2023 zijn door een aantal departementen⁵ samen met stelselpartijen⁶ Woo-pilots uitgevoerd met als doel inzicht te verschaffen in welke maatregelen bijdragen aan een snellere en verbeterde afhandeling van Woo-verzoeken. Deze pilots zijn gesteund door de regeringscommissaris Informatiehuishouding. De pilots hebben zowel concrete als meer strategische aanbevelingen opgeleverd. De departementen hebben tijdens de pilots verschillende maatregelen genomen. Deze maatregelen zijn onderverdeeld in vijf pijlers: techniek, organisatie, capaciteit, expertise en monitoring en sturing. Departementen hebben uit elke pijler in ieder geval één maatregel genomen, om te zorgen dat vernieuwingen in de breedte op alle vijf gebieden in de praktijk worden gebracht. Binnen de pilots bepaalde elk departement zelf wat de scope van de pilot is (denk aan bepaalde dossiers of organisatieonderdelen) en welke analyse, invalshoek of innovatieve maatregelen zijn toepast binnen de vijf bovenstaande pijlers. Hierdoor was er consistentie in de methodiek met ruimte voor de departementale context.

Vervolg

De uitkomsten en aanbevelingen van de Woo-invoeringstoets en de eindrapportage van de Woo-pilots maken inzichtelijk waar het knelt in het Nederlandse openbaarheidsbeleid onder de Woo en waar kansen liggen voor verbetering. Na de adviezen van het ACOI en de regeringscommissaris Informatiehuishouding zijn nadere maatregelen en besluiten nodig om de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren en versnellen en tegelijkertijd de uitvoeringslast voor bestuursorganen te verminderen. In de eerste helft van 2024 ontvangt uw Kamer hierover een kabinetsreactie.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A.C. van Huffelen

⁴ Het onderzoek uitgevoerd door Onderzoeksinstituut Centerdata in opdracht van het ACOI «Een jaar Wet open overheid (Woo): Hoe doet de overheid het volgens journalisten?» is beschikbaar via: <https://www.acoi.nl/actueel/nieuws/journalisten-kritisch-over-de-afhandeling-van-Woo-verzoeken/>.

⁵ De Ministeries BZK, EZK/LNV, FIN en SZW.

⁶ Doc-Direkt, Nationaal Archief en RDDI.